

Lieksan kaupunki

Arviointikertomus 2016

Tarkastuslautakunta 18.5.2017

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, arviointimenettely ja kokoonpano	4
2. Edellisen arviointikertomuksen havaintojen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	5
3. Tavoitteiden toteutumisen arviointi	7
Hallintopalvelukeskus	7
Sosiaali- ja terveystalvelukeskus	8
Sosiaalipalvelut	8
Työllisyyspalvelut	9
Terveystalvelut	9
Erikoissairaanhoido	9
Työterveyshuolto	10
Ehkäisevä terveydenhuolto	10
Perusterveydenhuolto.....	10
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	10
Vanhuspalvelut.....	10
Ehkäisevä työ.....	10
Vammaispalvelut.....	11
Palvelukodit ja palveluasuminen.....	11
Sivistystalvelukeskus	11
Perusopetus.....	11
Päivähoito ja varhaiskasvatus	11
Lukio	11
Kansalaisopisto	11
Musiikkiopisto.....	11
Kirjasto	12
Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta	12
Pielisen museo.....	12
Liikunta ja ulkoilu	12
Nuorisotyö.....	12
Tekninen talvelukeskus.....	12
Rakennusvalvonta.....	12
Tekninen lautakunta	13
Kadut ja yleiset alueet	13

Vesihuolto	13
Investoinnit.....	13
Konserniyhtiöt	13
4. Henkilöstö	14
5. Talouden tasapainottamistoimenpiteiden arviointi	15
6. Yhteenveto.....	
7. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle	18

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, arviointimenettely ja kokoonpano

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. (KuntaL 121§).

Tarkastuslautakunta on toteuttanut arviointitehtäväänsä laajasta näkökulmasta lähtevänä.

Arviointia varten tarkastuslautakunta on perehtynyt hallintoelinten päätöksiin ja pitänyt yhteensä 10 arviointikokousta.

Tarkastuslautakunta on kuullut arviointia varten useita viranhaltijoita ja konserniyhteisöjen edustajia:

- Kaupunginjohtajaa
- Hallintojohtajaa
- Sivistysjohtajaa
- Varhaiskasvatuksen aluejohtajaa
- Orava-päiväkodin varavastaavaa
- Maankäyttöpäällikköä
- Pielisen-Karjalan musiikkiopiston rehtoria
- Elinvoimajohtajaa
- Pieliskodit Oy:n toimitusjohtajaa
- Teollisuuskylä Oy:n hallituksen puheenjohtajaa
- Kadunrakennuspäällikköä
- Kunnossapitomestaria
- Kehittämisasiantuntijaa
- Henkilöstön edustajia
- Lieksan kaupungin vastuullista tilintarkastajaa

Kuultavat

Tarkastuslautakunta on tehnyt tutustumiskäynnin Orava-päiväkotiin, kaupungintaloon, sivistyspalvelukeskukseen ja Aspaan. Tutustumiskäyntien yhteydessä on kuultu työpisteissä olevia henkilöitä.

Viranhaltijoiden kuulemisen yhteydessä on paneuduttu eri palvelukeskusten toimintojen järjestämiseen, valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumiseen, sisäisen valvonnan toimivuuteen ja investointien toteutumiseen. Lisäksi lautakunta on saanut selonteon kaupunkikonsernin toiminnasta.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Puheenjohtaja Seija Saarelainen	Partanen Lauri
Varapuheenjohtaja Laatikainen Martti	Nygren Sari
Jäsen Damstén Ritva	Hujanen Heikki
Jäsen Kiiskinen Seppo K.	Ikonen Maija
Jäsen Komulainen Matti	Härkönen Eero

Tarkastuslautakunnan jäsenten ilmoittamat esteellisyydet on otettu huomioon tarkastuslautakunnan työssä, ja tarkistettu viimeksi lautakunnan kokouksessa 21.1.2016 ja merkitty pöytäkirjaan.

Tilintarkastajat

Valtuuston valitsemana tilintarkastusyhteisönä on toiminut JHT-yhteisö TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy:

- Vastuullinen tilintarkasta JHT, KHT, KTM Marko Paasovaara
- Vastuullisen tilintarkastajan varahenkilö JHT, HT, KTM Timo Nuutinen
- Avustava tarkastaja, tarkastuslautakunnan sihteeri Anne Piirainen
- Avustava tarkastaja HM Jarmo Heikkinen

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu valtuuston hyväksymään vuoden 2016 talousarvioon, kaupunginhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä tarkastuslautakunnan em. kuulemisiin.

2. Edellisen arviointikertomuksen havaintojen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Kaupunginhallitus on käsitellyt kokouksessaan 22.8.2016 § 199 palvelukeskusten kommentit ja toimenpiteet arviointikertomuksen 2015 huomioihin.

Tarkastuslautakunnan huomioi asiakaskyselyiden merkityksen toiminnan kehittämisessä.

- Kaupunginhallituksen vastineeseen on kirjattu, että palautteiden saaminen kuntalaisilta kyselyiden avulla voidaan sisällyttää uuden strategian toteuttamista tukeviin toimintasuunnitelmiin.

Toteumatietojen esittäminen tilinpäätösasiakirjassa.

- Vastineen mukaan toiminnallisten tavoitteiden kuvaamiseen ja toteuman arvioinnin esitystapaan tilinpäätösasiakirjassa tehdään jatkossa selventäviä muutoksia. Sanallista selvitystä poikkeamista tunnusluvuissa kuten myös määrärahojen käytössä korostetaan säännönmukaisesti raportointiohjeissa ja esimiestunneilla.
- Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että vuoden 2016 henkilöstökertomuksessa on huomioitu vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön palkkakustannusten erittely.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota pätevyudet täyttävien sijaisten saatavuuteen.

- Tarkastuslautakunta huomioi myönteisenä uimahallin toimenpiteet riittävän henkilöstömäärän takaamiseksi.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että huolehditaan vuokrattavan asuntokannan riittävästä huoltotasosta ja viihtyvyydestä.

- Pieliskodit Oy on jatkuvasti tehnyt vuosikorjauksia ja pyrkinyt ylläpidon järjestelmällisyyteen ja tehokkuuteen mm. käytettävien ohjelmistojen uusimisen kautta.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että Kilta-talon korkea ikä ja koko huomioiden palo- ja henkilöturvallisuuden takaaminen talossa on tärkeää.

- Kaupunginhallituksen vastineen mukaan kiltta-talon palo- ja henkilöturvallisuutta on kehitetty riittävälle tasolle tuetun palveluasumisen turvallisuusvaatimukset huomioiden.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että sosiaalipalveluiden työntekijöiden terveyteen ja jaksamiseen muutostilanteessa kannattaa erikoisesti kiinnittää huomiota.

- Tarkastuslautakunnan kannanottoon ei tältä osin ole vastattu.

Tarkastuslautakunta toivoi, että työvalmentajien lisäämisen myötä olisi kuntouttavalla työtoiminnalla paremmat toimintavalmiudet.

- Kuntouttavassa työtoiminnassa on 4,5 työvalmentajaa. Työvalmentajien määrää ei ole lisätty koska uusille työvalmentajille ei olisi kunnanhallituksen kannanoton mukaan riittävästi töitä.

Tarkastuslautakunta huomioi jonopäivistä erikoissairaanhoidosta terveyskeskuksen vuodeosastolle aiheutuvien maksujen korkean tason vuodelta 2015.

- Huolimatta pyrkimyksistä ko. maksujen alentamiseen asiassa ei ole riittävässä määrin onnistuttu vuonna 2016.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että vuorohoito ja omaishoitajien vapaapäivien järjestäminen oli toteutettu terveyskeskuksen vuodeosastolla.

- Kaupunginhallitus antoi vastauksen, että käytäntöä on jatkettu vuonna 2016 olosuhteiden pakosta. Vuorohoidon ja omaishoitajien vapaapäivien järjestely on kesken.

Metsien tehokas käyttö ja myyntitulojen optimointi.

- Tarkastuslautakunta on tyytyväinen saatuun vastineeseen.

Koska tarkastuslautakunta ei saanut tyydyttävää vastausta, tarkastuslautakunta ehdottaa edelleen mahdollisuutta, että niille tarkastuslautakunnan jäsenille, jotka eivät ole valtuuston jäseniä, annetaan läsnäolo-oikeus tulevilla strategiapalaverieissa.

Tarkastuslautakunta toivoi katujen ja yleisten alueiden osalta riskikohteiden esilletuomista ja näiden riskiarviointia mm. iän ja turvallisuuden perusteella. Varahenkilöjärjestelmässä on ongelmia.

- Tarkastuslautakunta on tyytyväinen saatuun vastineeseen.

3. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Hallintopalvelukeskus

Lieksan kaupungintalo sijaitsee osoitteessa Pielisentie 3.

Lieksan kaupungin uusi kaupunkistrategia on hyväksytty valtuustossa 20.6.2016, uusi organisaatiomalli 26.9.2016 ja uusi hallintosääntö 19.12.2016.

Kaupunginhallitus on antanut vastineensa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen huomioihin 22.8.2016.

Kaupunginhallituksen yhteistyö yrittäjien kanssa on ollut toimivaa. Uuden kaupunkistrategian mukaisesti konserniohjaukseen on panostettu aikaisempaa aktiivisemmin ja sitä tulee jatkaa mm. päivittämällä konserniohje. Uusi organisaatiomalli on luotu vuoden 2016 aikana. Siun Soten valmistelu on vaatinut paljon henkilöresursseja. Elinvoimajohtajan virka perustettiin ja täytettiin vuonna 2016.

ASPAn toiminta on monipuolistunut ja siirtynyt esteettömiin tiloihin. Tiedottamista on lisätty onnistuneesti ja on otettu uusia tiedottamisen muotoja käyttöön.

Toimitilojen löydettävyyden helpottamiseksi tarkastuslautakunta toivoo selkeiden opasteiden laatimista. Tarkastuslautakunta toivoo, että henkilöstön tavoitettavuuteen kiinnitetään huomiota palvelujen järjestämistavoista riippumatta.

Maaseutuhallinnon osalta tasapuoliseen palvelutarjontaan, ja siitä tiedottamiseen tulee kiinnittää edelleen huomiota.

Tarkastuslautakunta huomioi myönteisenä asiana sijaistamisessa sen, että työntekijä hallitsee muitakin kuin oman osa-alueensa tehtäviä.

Tähän suuntaan toivotaan kaikkien palvelukeskusten kehittävän omaa toimintaansa. Uusien työntekijöiden perehdyttämisestä tulee huolehtia.

Ruokahuollossa on kova tahti, mutta henkilöstö on osaavaa. Tilat eivät ole parhaat mahdolliset, mutta ihmiset luovat toiminnan ja palvelu toimii.

Tarkastuslautakunta huomioi myönteisenä asiana tiedotuksessa, että sosiaalinen media mm. Facebook on otettu käyttöön.

Sosiaali- ja terveystalvelukeskus

Siun soten valmistelutyö on vienyt kaupungin sosiaali- ja terveystalvelukeskukselta merkittävästi resursseja, jotka ovat jääneet pois kaupungin sosiaalisektorin muusta kehittämistoiminnasta. Se on heijastunut myös puutteelliseen tilinpäätösinformaatioon, koska tilastot ja tunnusluvut ovat osittain keskeneräiset.

Talvelukeskus onnistui säästämään 600 tuhatta euroa verrattuna talousarvioon mm. organisaatiomuutoksien. Oman sote-talvelutuotannon kustannukset ovat pysyneet talousarvion mukaisina ja edellisvuoden tasolla. Toimintaa on kehitetty aktiivisesti huolimatta Siun soten valmistelutyöstä.

Sosiaalitalvelut

Aikuissosiaalityössä perustoimeentulotuen käsittelyn siirtyminen Kelalle on vienyt resursseja. Toimitilat ovat olleet hajautettuina, mikä on aiheuttanut epävarmuutta asiakkaiden keskuudessa.

Työllisyyspalvelut

Tarkastuslautakunta suosittaa palvelukeskuksia käyttämään enemmän kolmatta sektoria työllistämässä liikuntapalveluiden mallin mukaisesti (yhteistyö Lieksan Hiihtoseura ry:n ja Lieksan Tukipiste ry:n kanssa). Kuntouttavan työtoiminnan kautta voidaan löytää työllistettäviä pitempiaikaisiin työsuhteisiin.

Haasteena on ollut uuden pitkäaikaistyöttömien ryhmän eli yli 300 päivää työttömänä olleiden tulo asiakkaksi entisten lisäksi. Tämän ryhmän tulo asiakkaksi on osaltaan näkynyt kasvuna aktiivointisuunnitelmissa, kuntouttavassa työtoiminnassa ja tukityöllistetyissä. Työmarkkinatuen kuntaosuus eli ”Kelan sakkomaksut” olivat 1,24 miljoonaa euroa (v. 2015 1,29 miljoonaa euroa).

Tarkastuslautakunta toivoo työllisyyspalveluiden kiinnittävän lisähuomiota seurattavien mittarien ja tunnuslukujen laadintaan. Työllisyyspalvelut ovat ylittäneet asetetut tavoitteensa, jonka perusteella tarkastuslautakunta suosittaa tarkistamaan tavoitteiden tason.

Tarkastuslautakunta toivoo työvalmentajien toimenkuvaan kiinnitettävän huomiota.

Tarkastuslautakunta toivoo työntekijöille etsittävän uusia työntekijöiden työedellytyksien mukaisia toimenkuvia.

Kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuden käyttäminen on tärkeää työmarkkinatuen kuntaosuuden välttämiseksi.

Terveyspalvelut

Virka-ajan ulkopuolinen päivystystoiminta on onnistunut, ja sähköisten palveluiden hyödyntäminen on toiminut. Tarkastuslautakunta pitää järkevänä sitä, että erikoislääkärit saapuvat paikkakunnalle, ja pitävät vastaanottoa sovittuina päivinä. *Terveystoimen yhteisissä tavoitteissa on edistytty muilta osin paitsi erikoissairaanhoidosta terveyskeskukseen jonottavien potilaiden siirtomaksujen osalta.*

Erikoissairaanhoido

Tarkastuslautakunta huomioi terveyskeskukseen jonottavien potilaiden siirtomaksujen korkean tason. Jonotuspäiviä oli vuonna 2016 105, kun vastaava luku edellisvuonna oli 388. Lieksa on ostanut Vetreasta 458 hoitopäivää, yhteensä 97 801 euron arvosta. Tehdyistä toimenpiteistä johtuen kehityssuunta on ollut oikea, mutta ei riittävä. Lautakunta huomioi, että Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän kunnista ainoastaan neljällä on siirtomaksuja, Joensuulla 25 534 e, Heinävedellä 4 758 e, Rääkkylällä 2 873 e ja Lieksalla 65 329 e (Kuntasetti Lieksa 1.1.-31.12.2016). Muut kunnat ovat onnistuneet kotiutuvien potilaitensa siirrossa kotikuntiin.

Tarkastuslautakunta toivoo kiinnitettävän huomiota palveluasumisen riittävään kapasiteettiin asiakkaiden kotipaikkakunnalla.

Erikoissairaanhoidon läheteiden määrä on ollut 4319, joka on hienoisessa nousussa. (Tilinpäätösasiakirjassa on väärä läheteiden luku 1503.)

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon toiminnan suunnitteluun on käytetty merkittävästi resursseja. Työterveyshuolto on kyennyt toiminnallisesti positiiviseen tulokseen talousarvioon nähden. Työterveyshuollon toteuttamistapa on käymisvaiheessa.

Hammashuolto

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota hammashuollon huolestuttavaan henkilöstötilanteeseen. Odotusajat hammashuoltoon pääsille muodostuvat kohtuuttomiksi. Ehkäisevä hammashuolto on kustannustehokasta.

Ehkäisevä terveydenhuolto

Toimiala on merkittävä ja toimiva. Tunnusluvut on eritelty kiitettävästi. Pitkäaikaistyöttömien terveydenhuoltoa on kyetty parantamaan terveystarkastuksin.

Perusterveydenhuolto

Niin laboratorio- kuin röntgenpalvelut ovat toimineet tehokkaasti vuoden 2016 aikana. Hyvä-vastaanotto toiminta on kehittynyt.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimitilat ovat muuttaneet Rauhalantielle. Mielenterveys- ja päihdeyksikkö on onnistunut saavuttamaan toiminnassaan 155 000 euron säästöt.

Vanhuspalvelut

Tehostetun palveluasumisen jonotusajat ovat pitkät, kolmesta neljään kuukautta. SAS (suunnittele, arvioi, sijoita) - hoitaja ja kotikuntoutus ovat toimineet hyvin arviointivuoden aikana. Kotikuntoutus on kannattavaa ja tuo jatkossa entistä suuremmat tulokset, kun se aloitetaan riittävän ajoissa. Tehostetun palveluasumisen tavoitteena tulee olla vanhuspalveluiden saatavuus kotipaikkakunnalla.

Uhkakuvana nähdään vanhusväestön lisääntyminen ja ympärivuorokautisten hoitopaikkojen riittämättömyys. Lieksan kaupunki tarvitsee erilaisia vaihtoehtoja tuleville vanhuksille esim. senioritalon.

Ehkäisevä työ

Karpalon toiminta on tärkeää henkisen vireyden kannalta. Muistipoliklinikan toiminnan jatkaminen on tärkeää. Geriatriin palvelut on hankittu ostopalveluna oman lääkärin puuttuessa. Muistihoitajan vastaanotto on erityisen tärkeää säilyttää, pikemmin lisätä sinne resursseja. Jonotusaika muistihoitajan vastaanotolle on kolmesta neljään viikkoa.

Vammaispalvelut

Teeritien palvelukodin laajennus on valmistunut vuonna 2016.

Palvelukodit ja palveluasuminen

Palvelukotien paikat ovat tehokkaassa käytössä. Palveluseteliperiaatteella toimivaa yksityisen palvelutuotannon käyttöä olisi mahdollista tehostaa vapaana olevien paikkojen myötä. Tämä vaatii vuoropuhelun lisäämistä kaupungin ja yksityisten palvelutuottajien välillä.

Sivistyspalvelukeskus

Sivistyspalvelukeskuksen toimitilat muuttuivat Rantalantieltä Kulttuurikeskukseen.

Perusopetus

Sivistysviraston toimintoja on siirretty Aspaan, Asiakaspalvelupisteeseen. Toimitilamuutokset vuoden 2016 aikana. Perusopetuksessa on ollut 68 lasta vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Koulukadun pihakenttä sekä koristelu- ja maalaustyöt ovat valmistuneet.

Kouluverkon tilat ovat tehokkaassa käytössä ja myös opetusta on tehostettu mm. yhteistyöllä lukion kanssa ja ryhmäkokoja tarkastelemalla. Koulukuljetuksissa kannattaa käyttää kilpailutusta.

Päivähoito ja varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunta vieraili Orava-päiväkodissa kesäkuussa 2016. Perhepäivähoidon käyttöaste on laskenut 76,94 %:iin (80,19 %). Päiväkotien käyttöaste oli 84,05 % (85,15 %) ja ryhmäperhepäivähoidon 84,59 % (85,21 %).

Lukio

Nuorten ikäluokkien pienentymisellä voi olla jatkossa vaikutusta lukion kurssitarjontaan. Yhteistyön lisääntyminen yläkoulun kanssa. Vetovoimaisuuden huolehtiminen on tärkeää opiskelijamäärän pienentyessä.

Kansalaisopisto

Opetustoiminnan varmistaminen ja se, että suunnitellut kurssit pystytään toteuttamaan on tärkeää, mikäli osallistujamäärä on riittävä. Oppilaitosyhteistyö on laajaa ja kansalaisopistolla on ollut hyviä avauksia maakuntakorkeakoulun opintojen mahdollistamiseksi. Kansalaisopiston tulotavoite ei ole täysin toteutunut ja nettotulos on jäänyt alle talousarvion. Kansalaisopiston toiminta on kokonaisvaltaisesti tärkeää.

Pielisen-Karjalan musiikkiopisto

Pielisen-Karjalan Musiikkiopiston imago vaikutukset Lieksan kaupungille ovat myönteiset. Viiden kunnan yhteinen oppilasmäärä on noussut edellisvuoteen verrattuna, ja kulut oppilasta kohden ovat laskeneet.

Tarkastuslautakunta toivoo, että musiikkiopiston raportoinneissa käytetään opiston virallista nimeä.

Talousraportoinnissa ja budjetoinnissa on selkeyden vuoksi hyvä tuoda esille kuntakohtainen kustannuserittely.

Kirjasto

Kirjasto on kuntalaisten olohuone. Perusparannuksen myötä tilat ovat valoisat ja miellyttävät. Kirjaston kävijämäärät ovat nousseet kaksinkertaisiksi edellisvuoteen verrattuna. Kirjastoautoinvestointi on ollut merkittävä. Lainat per asukas vuonna 2016 ovat olleet 21 kpl, koko Suomen keskiarvon ollessa 16,01 (Suomen yleisten kirjastojen tilastot).

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta

Tarjonta on ollut runsasta ja tapahtumat ovat olleet monipuolisia.

Pielisen museo

Tilinpäätöksessä on perinpohjainen selostus Pielisen museon toiminnasta. Museon kävijämäärä on laskenut edellisvuoteen verrattuna, samoin Paaterin. Yhteistyötä järjestöjen kanssa kannattaa jatkaa ja kehittää esim. teemapäivät.

Liikunta ja ulkoilu

Uimahallin kävijämäärä on laskenut, kävijämäärä vuonna 2016 on ollut 44 969 (51 289). Syyinä laskuun on kolmen kuukauden käyttökatos pitkittyneen remontin vuoksi. Erityisryhmien liikunta on ennaltaehkäisevää ja tärkeää. Tarkastuslautakunta huomioi myönteisenä uimahallin toimenpiteet riittävän henkilöstömäärän takaamiseksi. Liikuntatoimi on jo tavoiteasettelussaan huomioinut työllistämistoiminnan mahdollisuudet ja asetettu tavoite on toteutunut hyvin.

Jäähallin aukiolopäivät ovat vakiintuneet. Muiden liikuntapaikkojen kävijämäärä on kasvanut.

Nuorisotyö

Toiminta on monipuolista resursseihin nähden, eri tilaisuuksia on ollut 520. Nuorisovaltuuston toiminta nähdään tärkeäksi.

Tekninen palvelukeskus

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa lupien käsittelyaika on pysynyt tavoitetasossa. Päätökset ovat hyvin perusteltuja, ja niiden oikeellisuus on hyvällä tasolla.

Rakennetun ympäristön valvonta on hoidettu järkevästi. Henkilöstö tekee töitä joustavasti. Lupapiste.fi –palvelu koetaan hyväksi, ja siitä tulee tiedottaa kansalaisille aktiivisesti.

LVI-tarkastajan rekrytointi on katsottu tarpeettomaksi. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, miten varmistetaan rakennuskohteiden LVI- ja muiden taloteknisten järjestelmien riittävä valvonta.

Tekninen lautakunta

Isoja kiinteistöjä on jäänyt pois käytöstä. Niiden purkukustannukset ovat valtava haaste. Osa tarpeettomista kiinteistöistä on myyty. Kiinteistöjen huoltohenkilöstön rekrytoinneissa tulee olemaan haastetta. Henkilöstön koulutuksella on pyritty johtamisen kehittämiseen. Kiinteistöjen kunnossapidossa on edetty huomioiden Siun Soten asettamat reunaehdot.

Maankäyttö

Maankäytön tulosalueella on havaittavissa tuloshakuisuutta. Tilinpäätösraportointi on kattava ja toteumatiedot on perusteltu.

Metsätalous

Metsätalouden tavoitteita ja toteumatietoja ei ole raportoitu.

Kadut ja yleiset alueet

Henkilöstön rekrytoinnissa ja koulutuksessa tulee kannustaa henkilöstöä oman moniosaamisen kehittämiseen.

Tulosalueen toteuman esittelyyn toivotaan kiinnitettävän huomiota. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kustannusten kohdentamiseen oikeille momenteille. Tarkastuslautakunta toivoo kustannusvertailutietoja muihin kuntiin.

Vesihuolto

Vesihuollossa on tiedostettu olemassa oleva henkilöstöriski ja toimenpiteet sen pienentämiseksi on aloitettu. Vesilaitoksen toimintakertomus on kattava.

Investoinnit

Hallintopalvelukeskus varasi sosiaali- ja terveystalouden (Siun sote) kuntayhtymän peruspääomaa varten 710 000 e, joka on vuoden 2017 puolella myönnettynä lainana Siun sotelle. Sosiaali- ja terveystalouden investointien toteuttamiseen on vaikuttanut Siun soten valmistelu. Investointien toteuma oli 68,9 % talousarvioon verrattuna.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota käytöstä poistettujen rakennusten purkukustannusten kertymiseen.

Konserniyhtiöt

Omistajaohjaukseen on kiinnitetty kasvavaa huomiota, konserniyhtiöiden edustus johtoryhmässä mahdollistaa entistä paremman tiedonkulun ja nopeamman reagoinnin yritystoiminnan tarpeisiin.

Lieksan Teollisuuskylä Oy on jatkanut vahvistamisohjelman toteuttamista. Käynnissä on ollut useita pilottihankkeita, joissa Lieksa on ollut merkittävässä roolissa. Yritykset ovat kehittäneet

toimintaansa, käynnissä on ollut mm. Binderholz Oy:n ja Porokylän Leipomo Oy:n investointihankkeita. Teollisuuskylässä toimivat yritykset ovat palkanneet uusia työntekijöitä. Sopivan työvoiman saanti on ongelma. Teollisuuskylä Oy on pienentänyt lainakantaa ja osa vuokratiloista on siirtynyt lunastuksen piiriin, jolloin yritykset ovat sitoutuneempia paikkakuntaan. Tarkastuslautakunta huomioi myönteisenä Teollisuuskylän aktiivisen toiminnan tulevaisuutta kohti. Organisaatiota on kehitetty niin, että jatkossa yritysten neuvontapalvelu toimii kunnan oman yhtiön kautta ja Teollisuuskylä Oy vastaa yritysten hanketoiminnasta.

Pieliskodit Oy:n käyttöastetta pyritään kohentamaan huonokuntoisimman asuntokannan purkamisen kautta. Pieliskodit Oy:n toiminta koskettaa huomattavan suurta osaa lieksalaisista, asuntoja on ollut vuokrauskäytössä 737 käyttöasteen ollessa 92% vuoden 2016 lopussa. Pieliskodit Oy:n toiminnassa on käynnissä kehitysvaihe. Yhtiön nimi muuttuu Lieksan Kaupunkikiinteistöt Oy:ksi Lieksan teollisuuskylä Oyn kiinteistöjen yhdistyessä yhtiön kiinteistökantaan ja yhtiö kuuluu Elinvoima toimintahaaraan kaupungin uudessa organisaatiomallissa toimitusjohtajan osallistuessa kunnan johtoryhmätyöskentelyyn.

Pikes Oy on hoitanut Lieksan kaupungin hanketoimintaa 2016. Lieksan kaupunki on päättänyt erota Pikes Oy:n jäsenyydestä 2017 aikana.

Karelia Expert Matkailupalvelu Oy:hyn Lieksan sijoittamat panostukset eivät ole edelleenkaan suhteessa paikkakunnalle tulleisiin tuotoksiin.

4. Henkilöstö

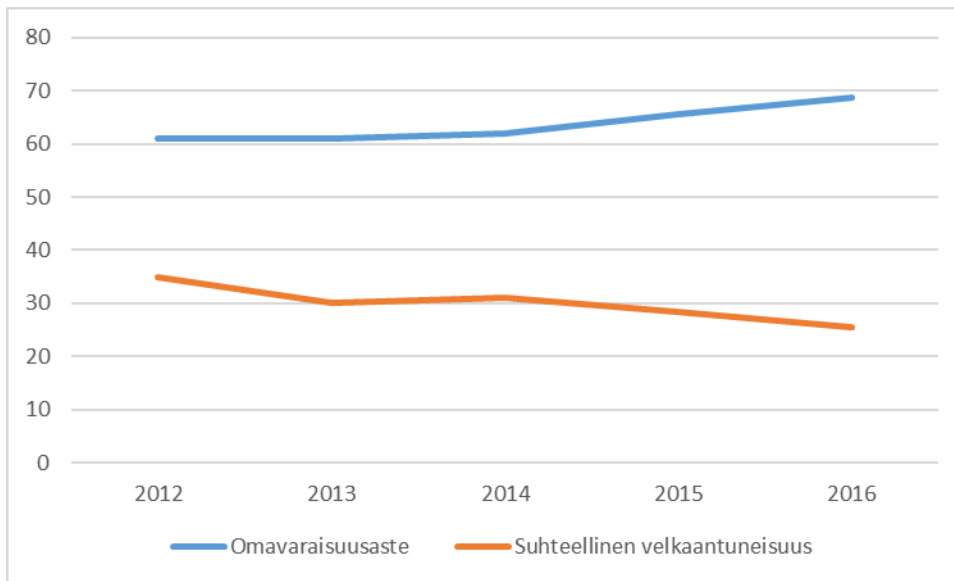
Lieksan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2016 lopussa 960 henkilöä (973). Vakituisten henkilöstön määrä on pysynyt edellisvuoden tasolla. Sijaisten, määräaikaisten ja työllistettyjen määrä on sen sijaan vähentynyt 13:lla henkilöllä. Henkilöstöstä noin puolet 48,45 % (49,49 %) on iältään 50-59 vuotiaita.

Lieksan kaupungin strategisena tavoitteena on ohjata henkilöstövoimavarat vastaamaan toimintaympäristön muutosta. *Tätä tavoitetta vasten tarkastuslautakunnan esiin nostamat sijaisjärjestelyt ja työntekijän laaja-alainen osaaminen vaikuttavat pitkällä ajanjaksolla jopa henkilöstön määrän sopeuttamiseen. Hallintokuntien rajat ylittävää henkilöstösuunnittelua kannattaa jatkaa.*

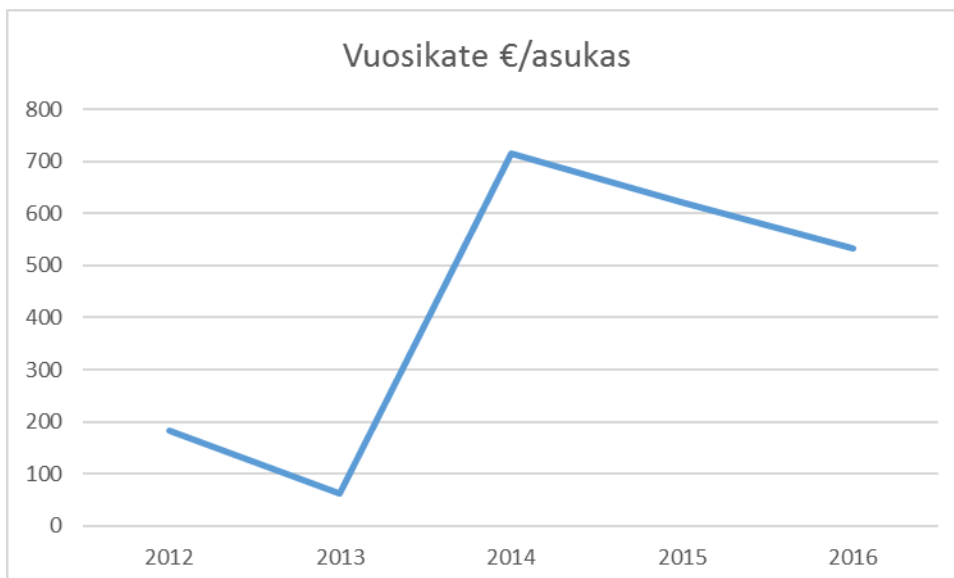
Henkilöstön jaksamiseen on kiinnitettävä huomiota riittävän ajoissa, että henkilöstö pystyy jatkamaan tehtävissään työuran loppuun saakka. Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön työurat ovat pitkiä. Vuosittainen eläkkeelle siirtyvien määrä on noin 50. Työterveyshuollon palveluista tulee pitää huolta. Tarkastuslautakunta huomioi myönteisenä, että Lieksan kaupunki haluaa olla hyvä ja kilpailukyinen työnantaja jatkossakin.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että henkilöstökertomuksessa ei ole esitetty toteumatietojen vertailuarvoja edelliseen vuoteen kattavasti.

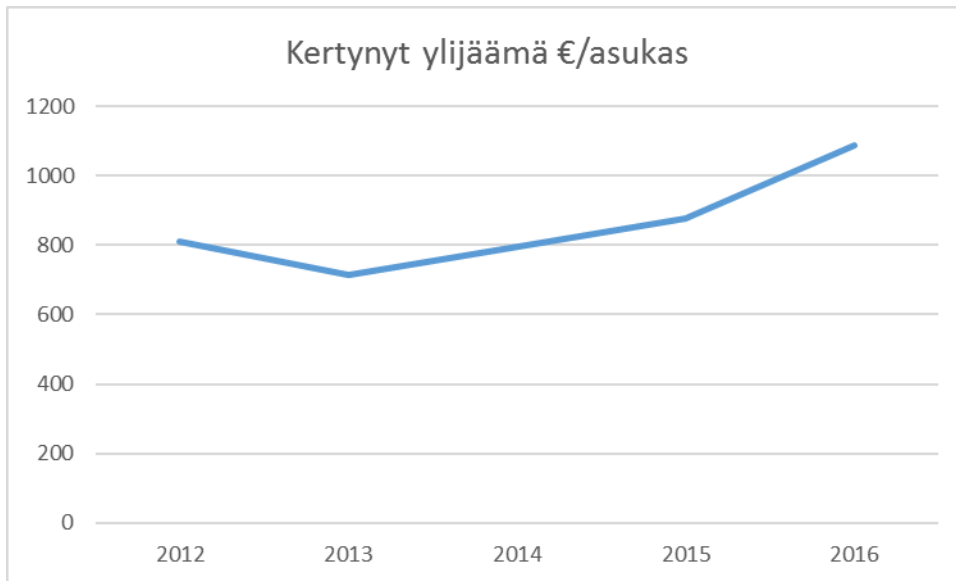
5. Talouden tasapainottamistoimenpiteiden arviointi

Lieksan kaupungin omavaraisuusaste on kehittynyt positiivisesti valtuustokauden aikana 61 %:sta 68,7 %:iin. Kaikkien Suomen kuntien omavaraisuusaste vuonna 2015 oli 60,2, %. Suhteellinen velkaantuneisuus on laskenut 25,6 %:iin, joka on parempi kuin Suomen kuntien keskiarvo 54,8 %.

Vuosikate €/asukas on noussut valtuustokauden alun 182 eurosta 532 euroon. Suomen kuntien keskimääräinen vuosikate asukasta kohden oli vuonna 2015 348 €.

Kertynyt ylijäämä oli vuoden 2016 lopussa 1087 e/asukas kaikkien Suomen kuntien keskiarvon ollessa 1735 €.

6.Yhteenveto

Lieksa – Energinen ja rohkea menestyjä

Tavoitteeseen pääseminen edellyttää aikaisemman positiivisen kehityksen jatkamista. Vuonna 2016 strategian painopistealueissa on edistytty seuraavasti:

KUNTALAISTEN OSALLISUUS

- kuntalaiskyselyt
- mahdollisuus sähköiseen kuntalaisaloitteen tekemiseen

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

- panostukset liikennejärjestelyihin (Koulukadun remonti)
- esteettömät tilat (ASPAs ja valtuustosali)
- uusi kirjastoauto
- tulevien liikuntapalveluiden kehittäminen

TALOUS JA OMISTAJAOHJAUS

- talouskuri, ei uutta velkaa, lainaa lyhennetty
- hallintorakenteiden muutos
- tytäryhtiöiden omistajaohjauksen tehostuminen uudessa organisaatiomallissa

ELINVOIMA

- elinvoimajohtajan viran perustaminen
- yhteistyö yrittäjien kanssa tehostunut
- uusien yritysten perustaminen ja entisten laajentuminen

Strategian tavoitteiden toteutuminen ja arviointikriteerit tulee huomioida jatkuvasti valtuuston työskentelyssä.

Tarkastuslautakunta toivoo, että arviointikertomusta hyödynnetään toiminnan ohjauksessa ja tehostamisessa.

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin työntekijöitä, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä kuntalaisten hyväksi tehdystä työstä.

7. Tarkastuslautakunnan esitys Lieksan kaupunginvaltuustolle

Tilinpäätös vuodelta 2016 on 2.243.058,69 euroa ylijäämäinen.

Tarkastuslautakunta esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille vastuuvapauden vuoden 2016 hallinnosta ja taloudesta tilintarkastuskertomuksen mukaisesti.

Lieksassa 18.5.2017

Seija Saarelainen

Sari Nygren

Ritva Damstén

Maija Ikonen

Matti Komulainen